

Toplum Ruh Sağlığı Hemşireliği El Kitabı

Editörler
Gül ÜNSAL
Dilek AVCI
Songül DURAN

© Copyright 2023

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN 978-625-399-076-3	Yayın Koordinatörü Yasin DİLMEN
Kitap Adı Toplum Ruh Sağlığı Hemşireliği El Kitabı	Sayfa ve Kapak Tasarımı Akademisyen Dizgi Ünitesi
Editörler Gül ÜNSAL ORCID iD: 0000-0003-3735-5350 Dilek AVCI ORCID iD: 0000-0002-8721-441X Songül DURAN ORCID iD: 0000-0002-2565-7784	Yayıncı Sertifika No 47518 Baskı ve Cilt Vadi Matbaacılık Bisac Code MED058180 DOI 10.37609/akya.2510

Kütüphane Kimlik Kartı

Toplum Ruh Sağlığı Hemşireliği El Kitabı / editörler : Gül Ünsal, Dilek Avcı, Songül Duran.

Ankara : Akademisyen Yayınevi Kitabevi, 2023.

451 sayfa. : tablo, şekil ; 160x235 mm.

Kaynakça ve İndeks var.

ISBN 9786253990763

1. Hemşirelik--Psikiyatrik ve Ruh Sağlığı.

UYARI

Bu üründe yer alan bilgiler sadece lisanslı tıbbi çalışanlar için kaynak olarak sunulmuştur. Herhangi bir konuda profesyonel tıbbi danışmanlık veya tıbbi tanı amacıyla kullanılmamalıdır. Akademisyen Kitabevi ve alıcı arasında herhangi bir şekilde doktor-hasta, terapist-hasta ve/veya başka bir sağlık sunum hizmeti ilişkisi oluşturmaz. Bu ürün profesyonel tıbbi kararların eşleniği veya yedeği değildir. Akademisyen Kitabevi ve bağlı şirketleri, yazarları, katılımcıları, partnerleri ve sponsorları ürün bilgilerine dayalı olarak yapılan bütün uygulamalardan doğan, insanlarda ve cihazlarda yaralanma ve/veya hasarlardan sorumlu değildir.

İlaçların veya başka kimyasalların reçete edildiği durumlarda, tavsiye edilen dozumu, ilacın uygulanacak süresi, yöntemi ve kontraendikasyonlarını belirlemek için, okuyucuya üretici tarafından her ilaca dair sunulan güncel ürün bilgisini kontrol etmesi tavsiye edilmektedir. Dozun ve hasta için en uygun tedavinin belirlenmesi, tedavi eden hekimin hastaya dair bilgi ve tecrübelerine dayanak oluşturması, hekimin kendi sorumluluğundadır.

Akademisyen Kitabevi, üçüncü bir taraf tarafından yapılan ürüne dair değişiklikler, tekrar paketlemeler ve özelleştirmelerden sorumlu değildir.

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Bu kitap sahadaki hemşirelere, lisans ve lisansüstü öğrencilere rehberlik etmesi amacı ile yazılmıştır.

Son yıllarda yapılan araştırmaların vurguladığı gibi ruhsal bozuklukların nüfus morbiditesi, mortalitesi ve sağlık eşitsizliği üzerindeki giderek artan önemi göz önüne alınarak toplum ruh sağlığını koruma, geliştirme ve rehabilitasyonunda görev alan toplum ruh sağlığı hemşirelerine rehber olması için konularında deneyimli bölüm yazarlarının işbirliği ile meslektaşlarımıza ve öğrencilerimize katkıda bulunmak amaçlanmıştır.

Bu amaç çerçevesinde, toplum ruh sağlığı hemşireliğinin tarihi ve geleceğinden başlayarak toplum temelli koruyucu ruh sağlığı hizmetleri; toplum ruh sağlığını koruma ve geliştirmede, terapötik müdahaleler ve ruh sağlığı okuryazarlığının yararları; kültür, göç ve evsizliğin ruh sağlığına etkisi; toplum ruh sağlığı açısından stigma, şiddet, intihar ve bağımlılıkla mücadelede yapılması gerekenler, kronik ruhsal bozukluklarda rehabilitasyon ve önemi gibi konular ele alınmıştır. Bunların yanı sıra önemli sorumluluk alanlarından çocuk, ergen, kadın, yaşlı ve şiddete uğrayan birey gibi dezavantajlı gruplara ilişkin konular üzerinde durulmuştur. Ayrıca, toplum ruh sağlığı hemşirelerinin önemli görev alanlarından işyerleri, okullar ve cezaevlerinde ruh sağlığı konularına da yer verilmiştir.

Kitabın basılmasından hemen önce ülkemizin yaşadığı en büyük yıkımlardan biri olan Maraş depremi; “Afetlerde Ruh Sağlığı” konusunun ne kadar önemli olduğunu bir kez daha göz önüne koymuştur. Bu konu ile ilgili bölümümüzün okuyucularımıza katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Kitapta, değerli bilgi ve deneyimlerini paylaşarak katkı sağlayan tüm bölüm yazarlarına en içten teşekkürlerimizle.

İÇİNDEKİLER

Bölüm 1	Toplum Ruh Sağlığı Hemşireliğinin Tarihi ve Geleceği	1
	<i>Melike ERTEM</i>	
Bölüm 2	Dünyada ve Türkiye’de Toplum Ruh Sağlığı Hemşireliği Hizmetleri.....	17
	<i>Berna ERSOY ÖZCAN</i>	
Bölüm 3	Toplum Temelli Koruyucu Ruh Sağlığı Hizmetleri	41
	<i>Ayşe KUZU</i>	
Bölüm 4	Toplum Ruh Sağlığını Koruma ve Geliştirme.....	55
	<i>Nurgül ÖZDEMİR</i>	
Bölüm 5	Toplum Ruh Sağlığı Hemşireliğinde Terapötik Müdahaleler	77
	<i>Elif AŞIK</i>	
Bölüm 6	Ruh Sağlığı Okuryazarlığı	99
	<i>Nevin ONAN</i> <i>Sevgi DİNÇ</i>	
Bölüm 7	Kültür ve Ruh Sağlığı.....	121
	<i>Latife UTAŞ AKHAN</i> <i>Emre ÇİYDEM</i>	
Bölüm 8	Göç ve Ruh Sağlığı	141
	<i>Satı DİL</i> <i>Tuğba YILDIRIM</i>	
Bölüm 9	Damgalama (Stigma) ve Ruh Sağlığı.....	161
	<i>Yüksel CAN ÖZ</i>	
Bölüm 10	Toplum Ruh Sağlığı Açısından Şiddet	189
	<i>Reyhan DOĞAN</i> <i>Neşe MERCAN</i>	
Bölüm 11	Bağımlılıkla Mücadele.....	211
	<i>Songül DURAN</i>	

Bölüm 12 İntihar ve İntiharını Önleme	243
<i>Esin CERİT</i>	
Bölüm 13 Kronik Psikiyatrik Bozukluklarda Rehabilitasyon	261
<i>Selma SABANCIOĞULLARI</i>	
<i>Duygu AYAR</i>	
Bölüm 14 Çocuk-Ergen ve Ruh Sağlığı.....	285
<i>Pınar ÇIÇEKOĞLU ÖZTÜRK</i>	
Bölüm 15 Kadın ve Ruh Sağlığı.....	307
<i>Gülçin DEMİRDİL</i>	
<i>Semra KARACA</i>	
Bölüm 16 Yaşlı Ruh Sağlığı.....	343
<i>Sibel ARGUVANLI ÇOBAN</i>	
<i>Nurcan DÜZGÜN</i>	
Bölüm 17 Afetlerde Ruh Sağlığı.....	373
<i>Selda POLAT</i>	
Bölüm 18 Sağlık Çalışanlarının Ruh Sağlığı	387
<i>Filiz AKGENÇ</i>	
<i>Ayşe TANŞU</i>	
Bölüm 19 Okullarda Ruh Sağlığı.....	405
<i>Merve SARITAŞ</i>	
<i>Elvan Emine ATA</i>	
Bölüm 20 Cezaevlerinde Ruh Sağlığı.....	429
<i>Mehtap KIZILKAYA</i>	

YAZARLAR

Prof. Dr. Selma SABANCIOĞULLARI

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Suşehri
Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik AD
ORCID iD: 0000 0002 7340 7448

Doç. Dr. Sibel ARGUVANLI ÇOBAN

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi,
Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik
Bölümü, Psikiyatri Hemşireliği AD
ORCID iD: 0000-0002-8844-4153

Doç. Dr. Elif AŞIK

Kırıkkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri
Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ruh
Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD
ORCID iD: 0000-0003-1423-6594

Doç. Dr. Pınar ÇİÇEKOĞLU ÖZTÜRK

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Fethiye
Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik
Bölümü, Psikiyatri Hemşireliği AD
ORCID iD: 0000-0003-3738-7248

Doç. Dr. Satı DİL

Çankırı Karatekin Üniversitesi Sağlık
Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü,
Psikiyatri Hemşireliği AD
ORCID iD: 0000-0002-5952-9190

Doç. Dr. Songül DURAN

İzmir Demokrasi Üniversitesi, Yaşlı
Bakım Programı
ORCID iD: 0000-0002-2565-7784

Doç. Dr. Melike ERTEM

İzmir Katip Çelebi Üniversitesi,
Hemşirelik AD
ORCID iD: 0000-0002-7039-3650

Doç. Dr. Semra KARACA

Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri
Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Psikiyatri
Hemşireliği AD
ORCID iD: 0000-0002-1616-104X

Doç. Dr. Nevin ONAN

Karabük Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Psikiyatri
Hemşireliği AD
ORCID iD: 0000-0002-3688-507X

Doç. Dr. Nurgül ÖZDEMİR

Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Fakültesi, Ruh Sağlığı, Psikiyatri
Hemşireliği AD
ORCID iD: 0000-0002-9466-1357

Doç. Dr. Latife UTAŞ AKHAN

Bandırma Onyedli Eylül Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik
Bölümü Ruh Sağlığı ve Psikiyatri
Hemşireliği AD
ORCID iD: 0000-0001-6423-3186

Dr. Öğr. Üyesi Elvan Emine ATA

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye
Hemşirelik Fakültesi, Psikiyatri
Hemşireliği AD
ORCID iD: 0000-0002-5920-8207

Dr. Öğr. Üyesi Duygu AYAR

Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji
Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi,
Hemşirelik AD
ORCID iD: 0000-0003-3781-7914

Dr. Öğr. Üyesi Yüksel CAN ÖZ

Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Psikiyatri
Hemşireliği AD
ORCID iD: 0000-0003-3782-6896

Dr. Öğr. Üyesi Esin CERİT

Yozgat Bozok Üniversitesi Sağlık
Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik AD
ORCID iD: 0000-0002-0830-1233

Dr. Öğr. Üyesi Emre ÇIYDEM

Bandırma Onyedli Eylül Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik
Bölümü Ruh Sağlığı ve Psikiyatri
Hemşireliği AD
ORCID iD: 0000-0002-2886-6848

Dr. Öğr. Üyesi Gülçin DEMİRDİL

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi,
Psikiyatri Hemşireliği AD
ORCID iD: 0000-0002-1512-7149

Dr. Öğr. Üyesi Sevgi DİNÇ

Karabük Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Psikiyatri
Hemşireliği AD
ORCID iD: 0000-0002-4747-2510

Dr. Öğr. Üyesi Reyhan DOĞAN

Yüksek İhtisas Üniversitesi Sağlık
Bilimleri Fakültesi Hemşirelik AD
ORCID iD: 0000-0002-5392-1175

Dr. Öğr. Üyesi Berna ERSOY ÖZCAN

Sinop Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi,
Sosyal Hizmet Bölümü, Sosyal Hizmet AD
ORCID iD: 0000-0001-6825-8073

Dr. Öğr. Üyesi Mehtap KIZILKAYA

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Ruh
Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD
ORCID iD: 0000-0002-4000-8926

Dr. Öğr. Üyesi Ayşe KUZU

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi,
Ahmet Erdoğan Sağlık Hizmetleri
Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve
Teknikler Bölümü
ORCID iD: 0000-0003-0181-8747

Dr. Öğr. Üyesi Neşe MERCAN

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Sağlık
Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi AD
ORCID iD: 0000-0003-3378-6786

Dr. Öğr. Üyesi Selda POLAT

Bahçeşehir Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Fakültesi, Hemşirelik Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-1360-401X

Öğr. Gör. Filiz AKGENÇ

Kocaeli Üniversitesi
ORCID iD: 0000-0002-5061-6538

Öğr. Gör. Nurcan DÜZGÜN

Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri
Fakültesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları
Hemşireliği AD
ORCID iD: 0000-0001-6898-3451

Dr. Öğr. Üyesi Ayşe TANŞU

İstanbul Rumeli Üniversitesi
ORCID iD: 0000-0002-6151-0237

Arş. Gör. Merve SARITAŞ

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye
Hemşirelik Fakültesi, Psikiyatri
Hemşireliği AD
ORCID iD: 0000-0002-9489-3553

Arş. Gör. Tuğba YILDIRIM

Çankırı Karatekin Üniversitesi Sağlık
Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü,
Psikiyatri Hemşireliği AD
ORCID iD: 0000-0003-0249-0309